

ПРЯМА ДІЯ

3	СТУДЕНТСЬКА БОРотьБА В НАОМА	7	ДИСКРИМІНА- ЦІЯ В НАВЧАЛЬ- НОМУ ЗАКЛАДІ	8	СТРАЙК У ВАРШАВСЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ	9	БОРотьБА ЗА СТУДЕНТСЬКИЙ ПРОСТІР В ЛНУ	11	СТУДЕНТСЬКИЙ ЖИТ- ЛОВИЙ КООПЕРАТИВ В ЕДИНБУРГІ
---	------------------------------------	---	---	---	--	---	--	----	--

Проблема
фінансування
гуртожитків:
**Само-
організація
чи комерціалізація?**

5-6

У сьогоднішніх умовах численні університети стикаються із скороченням фінансування освіти у зв'язку із зменшенням кількості вступників через негативну демографію та велику кількість закладів вищої освіти. Це все неодмінно впливає на такий аспект студентського життя, як проживання в гуртожитку. Оскільки фінансування вищих закладів освіти скорочується, деякі люди у суспільстві вбачають вирішення проблеми знаходження джерел фінансування житлової інфраструктури університету в підвищенні плати за гуртожиток і загалом у введенні все більше і більше платних послуг.

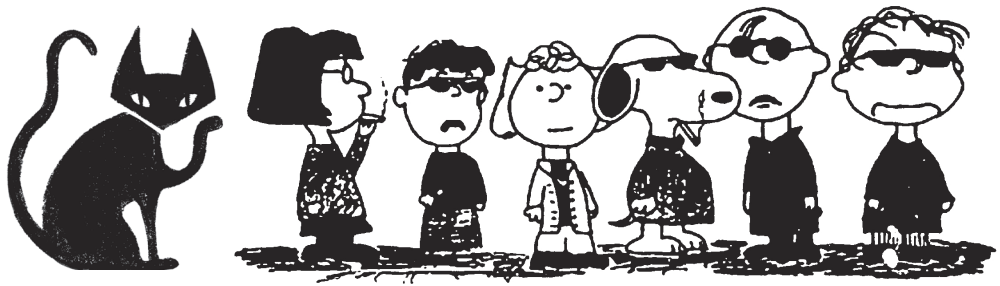
Однак чи справді рішення підвищити плату за гуртожиток є єдино можливим і конструктивним? І що можна натомість йому протиставити?

Відповідь на ці питання шукайте у нашій новій розвідці!

PRIAMA-DIIA.ORG

попереднє СЛОВО від редакції

Понад рік тому, коли виходив перший випуск нашої газети, ми раділи спробам уперше порушити проблему проживання в гуртожитках — «винести сміття з дому» на рівень всієї країни. Ми писали про те, як долучаємось до студентських заворушень і допомагаємо організовуватись невеликим, але сміливим студентським групам.

За цей рік ми змінилися. Багато наших побоювань підтвердилися. Але ми й не могли уявити, скільки всього доброго станеться: скільки людей приєднуються, скільки підтримки, взаємодопомоги й солідарності з'явиться там, де раніше, здавалось, нічого не могло вирости.

Ми випускаємо новий, уже другий випуск студентської газети і пропонуємо вам подивитись на нашу справжню, живу діяльність.

На цих шпальтах — трошки інша реальність. Реальність активного студентства, здатного змінювати світ. Її вже відчули ті, хто робив, на перший погляд, неможливе й самостійно змінював умови свого існування.

Студент_ки НАОМА, які захистилися від харасменту і завдяки протесту добилися покращення матеріальних умов навчання; студент_ки ЛНУ, які борються за студентський простір; студент_ки Варшавського

університету, які добилися створення мережі їдалень; студент_ки Единбургу, які створили успішний житловий кооператив; та багато інших студент_ок, які щоденною боротьбою доводять, що зміни — реальні, щоб там не казали скептики.

Газета допоможе зазирнути в цю реальність одним оком, але щоб по-справжньому відчувати зміни — необхідно діяти.

То як, ви з нами?

Ми віримо, що люди здатні об'єднуватися й діяти спільно задля створення справедливого, солідарного середовища.

Ми об'єднуємо активіст_ок з усієї України, але в нашій структурі існують два основні рівні — «первинки» та осередки.

Первинка — це первинна профспілкова організація, що діє в межах одного навчального закладу. Щоб створити первинку, достатньо трьох активіст_ок з одного вишу.

Осередок — це міська група активіст_ок, які живуть або навчаються в одному місті. Вони можуть представляти як один, так і кілька різних навчальних закладів.

Незалежна студентська профспілка «ПРЯМА ДІЯ»

ХТО МИ?

«Пряма дія» — незалежна студентська профспілка, що поділяє принципи рівності, лібертарної педагогіки та виступає проти комерціалізації освіти. Ми виступаємо проти перетворення знань на товар, а володіння ними — на привілей. Для нас здобуття та створення знань студентством — є спільним благом всього суспільства, а отже, навчання має бути доступним для всіх і кожної. Ми боремося за розширення студентсько-викладацького самоврядування, поширення практик лібертарної педагогіки, покращення освітньої інфраструктури. Також ми виступаємо за інклюзивність і послідовно боремося проти будь-яких форм дискримінації — незалежно від класу, гендеру, віку, етнічної чи релігійної належності, сексуальної орієнтації, регіону походження, стану здоров'я чи соціального статусу. **Кінцевою ж метою ми бачимо сильне та суб'єктне студентство, яке безпосередньо формує освітню політику.**

ПРО НАШУ СТРУКТУРУ

Фактично ми — мережа студентських профспілок. Наша структура децентралізована й федеративна: ми не маємо головного органу чи керівних посад. Усі важливі рішення ухвалюємо разом — на з'їздах, через обговорення та колективне голосування. У своїй діяльності ми покладаємося на відповідальність і самоорганізацію студент_ок.

НАША ДІЯЛЬНІСТЬ

КИЇВ

НАОМА

Студент_ки НАОМА разом із ПД створили власну незалежну профспілку, що виборола скорочення оплати за комунальні послуги — і тепер студент_ки платять лише 80% ціни за електропостачання. Через протестну кампанію розпочалися ремонтні роботи в гуртожитку, в укритті, а також

розширили штат технічного персоналу, що значно пришвидшило вирішення господарчих проблем. Відновили роботу студентського простору «Крила», де проводять мистецькі, розважальні та інші події.

КНУ
Активіст_ки ПД КНУ найактивніше займаються питанням нестачі місць в гуртожитках та холодних аудиторій. Проблемаю є не лише бездіяльність адміністрації, а й численні російські атаки на університет, тому активіст_ки регулярно долучаються до подолань їх наслідків. Первинка КНУ діє і на рівні факультетів: в ІМВ – проти заборони телефонів на парах іноземних мов, на хімічному – за доступ до лабораторного обладнання, на філософському – за стипендії для релігієзнавців та багато ін. Також регулярно проводяться дослідження проблем та опитування студентів з інших структурних підрозділів.

КМА
Активіст_ки ПД НаУКМА організовують читання, покази, зокрема були проведені спільні події разом із низовою ініціативою SAD (Street Aid Daily). Приєдналися до ініціативної групи небайдужих студент_ок, занепокоєних через ситуацію із переміщеннями фондів Філологічної та Американської бібліотек, для подальшого моніторингу ситуації. Відзначають, що активно слідкують за ситуацією з ідальнею й висвітлюють інформацію про неї у своїх медіа. На думку, активіст_ок – доступна їжа є невід’ємним правом студент_ки.

ЛЬВІВ ЛНУ
Боротьба в ЛНУ наразі найактивніше обертається навколо створення студентського простору. Небайдужі студент_ки набрали 340 підписів, неодноразово ходили на зустрічі з ректором, утім, після ігнорування проблеми – почали влаштувати акції на сходах університету й написали скаргу до МОН. Акції й тиск на адміністрацію призвели до відкритої зустрічі, на яких ректор пообіцяв зробити голосування щодо студпростору. Обговорення, організоване ПД ЛНУ, зірвали праворадикали, що призвело до широкого публічного резонансу. Утім, активіст_ки не постраждали і лише виграли з цього. Також ведеться кампанія з відновлення роботи ліфтів у гуртожитках №2 і №3, первинка запустила петицію, для якої збрала рівно 500 підписів. За словами адміністрації, роботи з ремонту почнуться вже на початку 2026-го року. Активіст_ки стверджують, що готуються до створення комісії, що слідкуватиме за термінами й прозорістю робіт з лагодження ліфтів.

УАД/ЛП
Попри реорганізацію УАД, студент_ки продовжили боротися, й у цьому навчальному році займалися збором підписів, редакцією освітнього плану – кампанія обернулася успіхом і правки були прийняті. Наразі первинка має наміри зайнятися власним зіном, питанням аудиторного часу та проведенням декількох лекцій з мистецтва разом із товариш_ками з інших первинок і дружніх організацій.

ОДЕСА
Учасни_ці одеського осередку допомагають місцевим низовим ініціативам, серед яких SAD (Street Aid Daily), Еко-платформа та інші. Цього року було проведено студентський фрімаркет, на якому обмінялися речима десятки студент_ок, тоді як залишки були спрямовані на допомогу безпритульним. Однією з акцій осередку було розвішування містом картин загиблого на фронті рисувальника та анархіста, Давида Чичкана. Разом із роботами військового були інформаційні листівки з даними про те, ким був митець і як можна допомогти його родині.

ПАМ’ЯТІ ДАВИДА ЧИЧКАНА

Теплий світанок. Зранку разом із товариш_ками зібралися на Михайлівській площі, аби вшанувати пам’ять полеглого на передовій рисувальника, митця й анархіста — Давида Чичкана. Нас запросили знайомі з Колективів Солідарності допомогти з підготовкою до церемонії. На прохання загиблого очікувався великий перформанс. Митець хотів показати силу спільності та взаємодопомоги — як і в його роботах, усе мало вийти насичено, захоплювати своєю яскравістю й живістю. Можна сказати, що ми стали героями картин Давида. Від нас очікувалося тримати великі прапори — чорні, зелені, рожеві, червоні. Саме такі, які любив зображати рисувальник.

— Можна мені взяти цей? — каже мій товариш у масці, показуючи на чорне полотно, прив’язане скотчем до палиці.

— Треба! — бадьоро відповідає активістка КолСолу.

Ми розійшлися вздовж спуску в бік Майдану Незалежності. Повітря було насичене рухом і кольором, десятки прапорів розвивалися над вулицею — небайдужі перехожі запитували, що відбувається, і з сумом схиляли голови, коли чули відповідь. О десятій мала під’їхати автівка, а ми мали йти за нею, проводжаючи Давида в останню путь. Товариш_ки з усієї країни — від Львова до Одеси, частина просто з передової — прийшли, аби вшанувати героя.

На Майдані розпочалася церемонія. Близькі читали промови, звучали нетипові для Майдану пісні, серед яких — «Махновщина». Кажуть, цього хотів Давид. У «Прямій дії» ми не перетиналися з ним, але багато хто про нього говорив, його ім’я звучало серед нас. Після скасування виставки в Одесі ми хотіли підтримати рисувальника. Я особисто прагнув із ним поговорити. Утім, цього так і не сталося. На площу прийшла колосальна кількість людей — подія привернула увагу багатьох ЗМІ. Поряд із військовими-антиавторитаріями постійно крутилися журналісти. Та треба було їхати на Байкове кладовище — саме там мали поховати Давида.

Коли я і мої товариш_ки вже прибули на місце поховання, ми почувли, що хтось вирішив зірвати церемонію. Праворадикали накинулися

на одного з військових, який залишився на Майдані, через веселковий прапор. На щастя, нападники отримали відсіч, але ця сцена різнула по серцю — складно повірити, що навіть у такі миті знаходиться місце ненависті.

На кладовищі ми бачили Давида востаннє. Його поховали разом із червоно-чорним діагональним прапором. Близькі та побратими не стримували сліз, на честь рисувальника запалили фаєри, а солдати у парадній формі віддали салют із гвинтівок. Подія лишила щось тяжке всередині, але в Давида вийшло зібрати нас усіх, виразити свою політичну позицію навіть після власної смерті. Життя Давида багато чому вчить нас і ми не забудемо його подвигів. Ми вшановуємо пам’ять про Давида і хочемо, аби про нього, його життя і творчість знало більше людей, адже **пам’ятати – значить боротися.**

Арсеній Войтенко

Студентська боротьба в НАОМА: хронологія

«Після того, як у нас бот написали про проблемний стан корпусу Національної академії образотворчого мистецтва і архітектури (далі — НАОМА), ми вирішили завітати до академії й поспілкуватися зі тамтешнім студентством. Ми прийшли до закладу на великій перерві. Студентки виявилися напрочуд дружніми й охоче розповідали нам про умови навчання, стан майстерень, проблеми з опаленням, електрикою тощо. Найбільше нас вразили історії про гуртожиток. Попри те, що він погано опалювався взимку, плата за проживання в ньому сягала понад тисячу гривень. У душових росла пліснява, а вода була відсутня по декілька днів. Далеко не райдушна картина. На жодні прохання покращити умови адміністрація не реагувала й сама не поспішала щось змінювати. Враховуючи таку атмосферу, не дивно, що більшість людей не дуже вірили в можливість змін в академії. Незважаючи на це, нам все ж радо підказували з ким ще можна поговорити, в яку майстерню зайти, а також навіть долучили до чату гуртожитку. Цікомо, що це був перший університет, де до нашої профспілки поставилися настільки приязно та з цікавістю».

— ділиться Софія, членкиня «Прямой дії».

Після цього певний час нічого не відбувалося. Але в грудні 2025 року події почали розвиватися активніше, коли студентка Тетяна разом із членкинями «Прямой дії» почала розбиратися з поганими умовами в гуртожитку.

«Це було десь за два тижні до зимового перегляду. У кімнаті гуртожитку було дуже холодно (до 16 градусів), а ціна за комунальні — удвічі більша за торішню (1364,08 грн з однієї людини).»

Ми почали обговорювати цю проблему в чаті гуртожитку, і на мої повідомлення відповів Ростік, член ПД. Він надав посилання на іншу групу для комунікації, де ми домовилися про зустріч членів ПД і мешканців гуртожитку НАОМА. Як виявилось, активіст «Прямой дії» опинився в нашому чаті, бо до ПД надійшла скарга на незадовільний стан майстерень, а в

процесі «перевірки» їм поскаржилися й на гуртожиток, тож його додали до чату», — розповідає Тетяна.

Після цього Таня почала регулярно спілкуватися з активістами «Прямой дії». Вони разом колективно написали заяву й вирішили піти до адміністрації.

Проректор з господарської частини, пан Бондарчук, поспілкувався з групою, пояснивши, що має бути підключений другий кабель; це нібито мало вирішити проблеми з недостатнім електронавантаженням, через яке, власне, й виникали проблеми з опаленням та гарячою водою. Він попросив скласти список проблем, пов'язаних із проживанням у кімнатах. Список, який Таня підготувала за вихідні, подали відразу у понеділок. Ініціативній групі пообіцяли відповісти до 20 грудня.

Ініціативна група прийшла за відповідями 31 грудня 2024 року, але замість очікуваної зустрічі та пояснень сталася інша ситуація.

«Ми приходимо — нас, звісно, не пускають. Відбулася сутичка з вахтеркою, але вона все ж покликала в.о. першої проректорки. Пані Косяненко відмовилася виходити, пославшись на сильну зайнятість, хоча саме вона мала надати відповіді. Дуже дивна система: мені, як студентці, потрібно вирішити нагальні питання, отримати відповідь, яку ми мали законне право отримати ще за тиждень до зустрічі. Через те, що прийшли студенти, почалася метушня, і, як я розумію, саме це змусило з'явитися в.о. декана живопису Мельничук. Судячи з того, що він і Денис Олегович, голова гуртожитку, почали ставити багато питань про те, що відбувається, вони не були у курсі проблем гуртожитку. Проте Денис Олегович все одно відмовився спілкуватися зі студентами НАОМА та висловив претензії щодо участі «сторонніх людей». Під час ведення діалогу найагресивніше поведив себе саме декан. Він мені сказав: «Якщо у вас так холодно в кімнаті — переселимо вас в іншу». Яле я, звісно, не хотіла переїжджати. Потім вся розмова крутилася навколо мого переселення. Мене змусили написати заяву, що я погоджуюся на погані умови в кімнаті, а також, що мене попереджали про них (що відверта брехня). У підсумку ми не отримали реальної відповіді, а лише попередню від проректора Бондарчука стосовно другого кабелю, що ось нібито вирішуватимуть питання з водою та комунальними платежами. Усі обіцянки звучали дуже розмито, без жодних конкретних дат, мовляв «не встигли, не впоралися»», — розповідає Тетяна.

15 січня 2025 року надійшла письмова відповідь від адміністрації, в якій стверджувалося, що «внаслідок огляду житлових кімнат проблем з опаленням не виявлено», а «проблеми з гарячою водою вирішено».

Однак, коли студенти повернулися після зимових канікул у лютому, «чарівних» змін не побачили.

Увесь місяць були проблеми з опаленням, тиждень на кухнях лівого блоку не було гарячої води, а в чоловічих душах — п'ять днів поспіль. У жіночому душі гаряча вода все ще закінчувалася через 40 хвилин після відкриття.

17 лютого ініціативна група активістів і активісток «Прямой дії» зустрілася з мешканками та мешканцями гуртожитку в тоді ще недіючому студентському просторі.

«Я приєднався майже з самого початку. Це була чи то перша, чи то друга зустріч із ПД. І саме цей момент я вважаю головним: без світла та у холоді ми зібралися й почали обговорювати проблеми: що може і має бути зроблено. Це був перший крок до організації студентської діяльності. Саме тоді було закладено фундамент, який дозволив нам налагодити якісніше спілкування з адміністрацією. Хоча проблем і досі багато, але ми знову на шляху їх вирішення», — розповідає студент НАОМА Юра.

Під час зустрічі студенти та студентки вирішили запросити адміністрацію академії до «Крил» — неробочого студентського простору, що розташований у будівлі гуртожитку. Але адміністрація, своєю чергою, запросила студентів на зустріч наступного дня.

«Через старосту гуртожитку та голову студради ми — ініціативна група та зацікавлені студенти — домовилися про зустріч з ректором і деканом. На цю «зустріч за овальним столом» прийшло багато студентів та кілька членів ПД. Членів «Прямой дії» не впустили, виправдовуючи це тим, що «вони незрозуміло хто», хоча ми, студенти, потребували юридичної підтримки.

У ході розмови майже нічого не вирішили. Не сказали, коли замінюватимуть старі дерев'яні вікна й еркери, не відповіли й щодо знижки на комунальні послуги, які надавалися не в повному обсязі.

Адміністрація почала порівнювати ситуацію з іншими університетами, наприклад, з університетом ім. Чайковського, де студенти не платять за комунальні, бо контракти платять удвічі більше за місце, або Львівською національною академією мистецтв (ЛНАМ), мовляв, їх спонсують польські партнери (що неправда). Отже, на скаргу про жахливі комунальні послуги відповіли відмовками», — розповідає учасниця зустрічі.

У кінці розмови адміністрація запропонувала відправити столярів і малярів з академії на один день до гуртожитку, де на той момент не було жодного працівника з ремонтних робіт. У випадку зламаних дверей чи проблем із проводкою студенти чекали вечора, коли прийде працівник. Розмова з адміністрацією закінчилась після 16:30, а наступного дня, після столярно-малярних робіт, представники ректорату навідалися у гуртожиток.

«Тримаю в курсі інших студентів. Чомусь адміністрація НАОМА, перевіряючи виконання столярних робіт, вважає доцільним коментувати рівень чистоти в кімнатах студентів, казати, що їм холодно через неправильно поставлене ліжко або наявність штор. Вони дозволяють собі коментарі про чистоту, бруд на стелі, а також про те, як часто студенти змінюють постільну білизну. І все це на наступний день після обговорення поганого стану будівлі та високих комунальних платежів. Здається, нас, студентів, намагаються зробити винними хоч у чомусь», — повідомлялося в студентському чаті НАОМА.

Після цього інциденту студентки та студенти дійшли висновку, що пікет — необхідність. «Перед першим пікетом гостро стояло питання опалення та старих вікон у гуртожитку, а також відсутності гарячої води в душах. Коли адміністрація не пішла на діалог, ми вирішили організувати пікет. Перед ним відбулися кілька зустрічей, на яких ми обговорили всі вимоги до адміністрації, проаналізували обіцянки, що не були виконані, і підкріпили їх законодавчою базою. Ми також контактували зі ЗМІ, щоб поширити інформацію про наші проблеми, та провели плакатну майстерню, де створювали плакати й гасла перед виходом на пікет», — розповідає студентка Маша.

Студентство разом із членами та членкинями «Прямої дії» придумало такі гасла, як «Спілкування, а не цензура», «Обіцяли — зробіть», «Не має тепла — не має терпіння», «Макарони з тарганами — це не норма», а також намалювали плакати та транспаранти.

«Я приєдналася до “Подиху” під час першого пікету, який вважаю важливим і переломним моментом у стосунках між адміністрацією та студентством. Саме він став поштовхом до особистого спілкування з академією, адже набув певного розголосу серед причетних до НАОМА та незалежних медіа», — зазначає студентка Поліна.

«Настав день першого пікету. Зібралось багато студентів і навіть ті, що не проживали в гуртожитку. Адміністрація довго не виходила, ректор вийшов останнім. Було прийняте рішення

сформувати наглядову комісію зі студентів. Після мітингу я дуже запізнилася на пару. Викладач переконував, що це зовнішні політичні сили намагаються погіршити репутацію НАОМА та рекомендував не брати участь. Далі почалися зустрічі з адміністрацією, які спершу не приносили результату. Адміністрація, керуючись статутом, відмовлялась обговорювати деякі питання через присутність представників «Прямої дії». Інколи зустрічі переносили або ставили ультиматуми щодо присутності студентів. Потім, після численних переговорів, настала певна пауза», — розповідає студентка Марина.

Невдовзі після першого пікету почалися ремонтні роботи в гуртожитку. Адміністрація хотіла переселити один блок до іншого або виселити студентів на літо, але з часом про це забули.

Зустрічі з адміністрацією тривали весь квітень. Перша з них відбулася наступного дня після пікету. Тоді зібралися ініціативні студенти та моніторингова група, до складу якої увійшли члени «Прямої дії». Група налічувала понад 20 учасників, але адміністрація, зокрема ректор Олександр Петрович Цугорка, твердо заявила, що «постороннім» участь у зустрічах заборонена.

Остання зустріч виглядала кумедно: увесь ректорат, деканат, завідувачі кафедр, два юристи та менше десяти студентів. Статут первинки «Подих» вже був підписаний, що давало законне право активістам брати участь у комітеті, але знайшли нові причини для їх виключення. Один із юристів ставив під сумнів легітимність глави студради та старости гуртожитку. Урешті-решт зустріч закінчилась на спільному розумінні, що обговорювати проблеми студентства тут не будуть. Після цього почали готувати другий пікет.

«За пікетом послідували численні зустрічі з адміністрацією, що не завжди давали бажаний результат через небажання ректора ділитися інформацією чи йти на компроміси. Проте діяльність профспілки сприяла деяким покращенням умов у гуртожитку та заявила про студентство НАОМА як про небайдужу й готову до співпраці молодь», — додає Поліна.

«Створилася студентська профспілка “Подих”, яку адміністрація не визнавала, як і студраду. Після перерви почалося обговорення організації другого пікету. Хоч я хворіла, я все одна була присутня на ньому. Пікет переносився один раз, ближче до Великодня, тому людей було менше. Ректор дозволив дистанційне навчання саме в день пікету, що виглядало показово. Мітинг пройшов майже позитивно: проректор відповів на всі питання спокійно, а ректор поводив себе некоректно», — розповідає Марина.

«Другий пікет був менш гучним не через відсутність бажання підтримати, а через дистанційне навчання, яке пояснювали загрозою обстрілів. Я була рада, що студенти, у тому числі й ті, які пережили сексуальні домагання з боку викладачів, змогли підняти свій голос. Було важливо, що студенти змогли поділитися особистими переживаннями на пікеті. Ректор поведився непрофесійно, порушуючи особисті кордони студентів і звинувачуючи їх у “хайпі”. Попри це, ми отримали зворотний зв'язок від Бондарчука, що вже було початком», — додає студентка Саша.

Після другого пікету адміністрація почала стежити за учасниками моніторингової групи, зокрема через їхніх одноклассників і викладачів. Через поведінку ректора члени профспілки «Подих» провели акцію солідарності на дні відкритих дверей, роздаючи стрічки, наліпки та плакати.

«Під час тренінгу для учасників “Прямої дії” ми обговорили акцію єдності. Ми збиралися у нашій кімнаті та колективно різали стрічки; це було таке собі студентське, місцеве, чарівне дійство. Під час акції я роздавала ці стрічки і наліпки. Деякі студенти підходили самі, знаючи, що вони є в мене. Після цього почала розвиватися соцсторінка профспілки та з'явився подальший план дій», — розповідає Марина.

Акція солідарності відбулася під час перегляду наприкінці другого семестру та стала нагадуванням про позицію профспілки та протест проти бездіяльності адміністрації. Дні відкритих дверей у академії зазвичай перетворюються на виставку студентських робіт і майстер-класи, але цього семестру двері не відкрили для всіх охочих, оскільки необхідно було записуватися та проходити через турнікет. Це стало першим подібним випадком в історії академії, що відверто обурило студентство.

Під час перегляду ректор вперше за історію академії безпосередньо втрутився в оцінювання. «Вразило, що викладачів попередили “жорстко оцінювати”, і оцінки вистроїлися від більшого до меншого з великими відривами, хоча раніше такого не було. Також, нібито, ректор видав указ для кафедри рисунку стосовно попереднього перегляду і передачу оцінок до нього», — зазначає студентка.

За пів року у НАОМА відбулися суттєві зміни. Мешканці гуртожитку отримали 2200 грн комунальних послуг на людину, які адміністрація повністю оплатила. Голова гуртожитку почав працювати на повну ставку, з'явилися нові постійні працівники, розпочався капітальний ремонт гуртожитку, почали ремонтувати труби та проводку. Обіцяне з грудня підключення другого кабелю теж у процесі. Водночас залишаються питання щодо завчасної реєстрації та відкриття дверей під час наступного перегляду.

Хоча багато менших подій неописані тут, але протягом чотирьох місяців (з лютого до травня) у НАОМА відбувався низьконасичений, але зв'язаний цикл подій, який демонструє красу студентської ініціативи та прагнення поліпшити умови не лише для активних студентів, але й для всього оточення.

Стаття написана у липні 2025 року.

Авторка: Сашко Півень

ПРОБЛЕМА ФІНАНСУВАННЯ ГУРТОЖИТКІВ: Самоорганізація чи Комерціалізація ?

29 квітня 2025 року на «Економічній правді» був опублікований матеріал під назвою «Ціни на гуртожитки можуть зрости вдвічі: чи покращить це умови проживання?» про фінансові проблеми українських університетів у питаннях утримання та ремонту гуртожитків. Висновок автора Володимира Тунік-Фриза однозначний: рішення існує, однак воно непопулярне: потрібно підвищувати плату за проживання в гуртожитках. Та чи дійсно це єдино можливий шлях?

Наразі вартість проживання в університетських гуртожитках має обмеження: згідно Наказу МОН, МФУ та МОЗ від 28.03.2011 р. № 284/423/173 вона не може перевищувати 40% від академічної стипендії. Оскільки остання складає 2000 грн, отож маємо плату за проживання — 800 грн. Жодні доплати за комунальні послуги, ремонти чи будь-які технічні роботи не можуть стягуватися на додачу до вищезгаданих 800 грн.

Після сплати ці кошти потрапляють до так званого спеціального фонду університету. Там зберігаються всі фінанси, які ЗВО отримує від надання платних послуг, зовнішніх донорів тощо. Окрім спеціального фонду існує також і загальний — кошти, отримані з державного бюджету на підготовку фахівців.

На жаль, унаслідок скорочення фінансування освіти — яка частково зумовлена зменшенням кількості вступників через негативну демографію та велику кількість закладів

вищої освіти (а їх більше 150) — Міністерство освіти і науки все більше штовхає університети всіляко збільшувати власні спеціальні фонди, аби покривати видатки.

Таким чином, дедалі ширший обсяг витрат українські освітні установи намагаються оплачувати з власних позабюджетних надходжень. Як результат маємо стрімке збільшення химерних навчальних програм, усілякі платні послуги та підвищення ціни на навчання.

Аби в цьому переконатися, достатньо поглянути на кошторис Львівського національного університету ім. Івана Франка на 2021 року. По-перше, загальний фонд ЛНУ складає лише близько 60% від сукупних витрат, а решту 40% надходжень установа отримує переважно з платних послуг.

Уже цього достатньо, аби здивувати тих, хто вважає, що державні університети цілком «висять на шії в держави». А по-друге, майже всі кошти — більше 82% — університету йдуть на заробітну плату працівникам. Капітальні видатки, як-от ремонти, будівництво тощо, повністю оплачуються зі спецфонду, а сума на це складає 3% від сукупних фінансів ЛНУ в 2021 році. Можливо наявного фінансування ЗВО достатньо для функціонування на поточному — відверто кажучи, низькому — рівні, але точно не для розвитку.

Тож адміністрація «Могилянки» звертається до Міносвіти, аби зняти обмеження на вартість проживання, а очільниця Української асоціації студентів Поліна Гомбалецька від імені студентства готова підтримати підвищення плати, як зазначено у публікації Володимира. Однак, на нашу думку, такі висновки та дії вкрай поспішні.

Нехай навіть оплата за проживання в гуртожитках підвищиться. Тоді кошти, отримані від мешканців, трохи поповнять спецфонди університетів, однак навряд зможуть суттєво покращити ситуацію з ремонтами, на які потрібно залучати значно більші суми.

Відтак наївно сподіватися, що ремонти магічно розпочнуться, якщо студенти і студентки платитимуть не 800 грн на місяць, а, скажімо, 900 грн. Ба більше, ситуація ще складніша для тих непоодиноких ЗВО, де всупереч законодавству мешканців змушують самостійно платити за комунальні послуги, як-от це було в НАОМА. У кращому випадку ці кошти підуть на оплату тих самих комунальних послуг, тоді як гроші на ремонтні роботи в гуртожитку все ще будуть відсутні.

Студенти і студентки, викладачі, управлінці та ректори, — усі звикли розглядати бюджет університету, а саме його загальний фонд, неначе природне явище. Як ото пори року змінюють одна одну, де зима приносить сніг, а осінь — незмінний врожай, загальний фонд стихійно наповнюється щороку. А коли він зменшується — це ніщо інше, як природне лихо.

Як формується загальний фонд, чому він такий, а не інший, хто з ним працює? — усі ці питання навіть не порушуються. Укладання бюджету університету та вищої освіти загалом перебуває за складною, непроглядною мережею державної бюрократії. Через це маємо ситуацію, коли керівництво ЗВО вигадує розмаїті способи зекономити, переспрямувати кошти, оптимізувати та скоротити. Яскраво це було видно на нещодавніх виборах ректора ЛНУ, де майже кожен із кандидатів і кандидаток пропонували свої конструктори для підвищення ефективності установи в тих рамках, в яких ми опинилися.

Жоден із них у своїй програмі не сказав: «Грошей мало і ми не будемо вигадувати бозна-що! Потрібно організовуватися та боротися за збільшення фінансування!»

Схожу ситуацію — але без виборів — ми, активісти і активістки «Прямої дії», спостерігали багато разів у різних закладах освіти. Наприклад, в НАОМА. Там студентки неодноразово закликали адміністрацію разом із ними вимагати збільшення фінансування, але ті лише відмахуються, що грошей нема і взагалі це не їхня відповідальність (як, наприклад, коли порушувалося питання створення ідальні). У Київському національному університеті ім. Тараса Шевченка, попри те, що вже неодноразово виби-

вало вікна в корпусах, на питання про фінансування ремонтів кажуть, що шукають донорів і т. д. — збільшення фінансування ніхто з адміністрації не вимагає і сприймає це як даність. Аналогічне трапилося в 2024 році на перемовинах з адміністрацією ЛНУ стосовно затримок ремонтів у третьому і четвертому гуртожитках.

Ніхто з управлінців навіть не розглядав опції боротися за збільшення фінансування від держави, тому вони знайшли міжнародного донора, впливу на який, зрештою, не мали — ремонтний процес був повністю підпорядкований інвестиційним банком.

Коли в 2023 році в гуртожитках НУ «Львівська політехніка» вибило вікна від ракетного удару, то під час організованого «Прямою дією» протесту за встановлення вікон представники адміністрації наголошували, що не можуть впливати на донора, якого вони знайшли для цих робіт. Тоді ми запитали, чому політехніка не попросила підтримки в держави для цього, а у відповідь отримали: «У держави грошей і так немає. Ми підійшли відповідально, бо в Україні війна». Безумовно, війна сьогодні є проблемою номер один, проте, намагаючись «бути відповідальними», адміністрація ЛП лише зробила ситуацію ще гіршою.

Усі бачать проблему, однак ніхто не дивитися на вищу освіту як на поле боротьби. Унаслідок цього будь-які реформи та нововведення обов'язково відбуваються під гаслом технократії: нам потрібні ефективні менеджери, які зможуть зекономити там де треба і налагодити процеси. У цьому контексті така ефективність — це ефективність економії та зменшення витратків. Саме вона починає займати дедалі більше місця в наших університетах.

Фундаментальні та нерідко непрактичні дослідження, які вимагають великих коштів, поступаються практичним «послугам»; творча, на перший погляд, позбавлена цілі комунікація між студентами заміщується безкінечними есеями та лекціями, а академічна демократія — диктатом примарної ефективності. Встановити такий диктат означає позбутися живого мислення студентів і викладачів. Тому не дивно, що університетські адміністрації з усіх сил уникають політичної агітації з-поміж студентів. Політика, мрії та ідеї повинні зчакнути, аби зацвіла гадано аполітичне раціональне управління.

Натомість ми пропонуємо інше бачення студентського життя та університету, наголошуючи на нерозривності демократії, а також академічної та політичної творчості, і освіти. Криза вищої освіти в Україні — це не просто спекуляція, а факт, який визнають усі. Не робити нічого та вдавати, що ніякої кризи немає, — це не вихід. Однак ті рішення, які пропонуються, зокрема Міністерством освіти і науки, лише поглиблюють існуючі нерівності та зроблять неможливими навчання і проживання в гуртожитках для багатьох громадян.

Нині, у час, коли вільний доступ до університетської освіти в Україні є життєво важливим як для обороноздатності, так і для нашого добробуту, наступ на наше спільне благо, на жаль, набирає обертів. Тому необхідно об'єднуватися і захищати його. І це завдання стоїть насамперед перед нами — перед студентством.

На жаль, у ситуації катастрофічного недофінансування ЗВО потрібні не постійні реформи, які нічого не змінюють окрім того, що знищують академічну демократію та живу творчу науку. І не ще більше оббирання студентів. Потрібне банальне збільшення ресурсів. І годі чекати, що хтось з Міносвіти самотійно подарує гідний бюджет для університетів — ми мусимо організовуватися і самотійно добиватися збільшення фінансування.

«Винос грязі з хати»: УМОВИ в гуртожитках УжНУ

Нещодавно у TikTok набрало популярності відео з досить типовим трендовим сюжетом "покажіть своє житло", де дівчата з Ужгородського національного університету показують умови в своєму гуртожитку. Пошарпані коридори, погані кімнати, занедбані кухні та вбиральні, таргани — все це буденна картина для жителів, показана у відео. Проте адміністрації правда муляє очі, і це назвали "виносом грязі з хати". Виносити дійсно є що, але чи реагують в університеті на скарги студентів?

Крім загальної занедбаності, в гуртожитку №3 є серйозні проблеми з душовими кімнатами. Жителі скаржилися на відсутність гарячої води в деяких кабінках, зламані вентиляти та душові лійки, плісняву, відсутність приватності та багато ін. Ще з жовтня минулого року адміністрація обіцяла капітальний ремонт, який, попри регулярні нагадування мешканців, так і не було зроблено.

В гуртожитку №4 цього ж університету, крім інших проблем, катастрофічна ситуація з антисанітарією. Настільки, що в одному з туалетів студенти бачили щура!

Також в гуртожитку існує проблема з пральними машинками. Разом зі студентами в гуртожитку живуть вимушено переселені особи, і саме для них поставили пральні машинки. Студентам, при цьому, з незрозумілих причин у доступі до них відмовляють. В гуртожитку №3 доступ до пралок є, але їх недостатньо через те, що замість ремонтів їх виносять у невідомому напрямку.

Профспілка "Пряма дія" на прохання студентів взялася нагадати адміністрації УжНУ про їхні обов'язки та підготувала заяву до проректора з адміністративно-господарської роботи. Вона вже дала перші результати: заборона на користування пралками для студентів скасована! Проте це лише одна з проблем, а тому ми й надалі будемо стежити за виконанням обіцянок та інформувати громадськість про стан в гуртожитку.

Кричіть гучніше, якщо адміністрація вашого університету не чує голосу студентства. Лише об'єднавшись ми зможемо добитися належних умов проживання та навчання!

ДИСКРИМІНАЦІЯ

в навчальному закладі

???

Навчання в сучасних університетах дуже складний процес, в якому беруть участь люди з різним соціальним статусом і можливостями, що передбачає різні можливості кожного із учасни_ць впливати на освітній процес. І в таких випадках інколи можуть траплятися акти дискримінації, з якими ми намагаємося допомогати студентам. **Але що ж це таке дискримінація? Які бувають її форми? І з чим ми працюємо? Зараз ми дамо відповідь на всі ці питання.**

Дискримінація - це дія, яка базується на стереотипах і упередженнях, та супроводжується виключенням, обмеженням та перевагою над людьми за певними ознаками. Інакше кажучи, дискримінація виникає тоді, коли людину обмежують у правах, можливостях чи гідності не через її реальні вчинки чи здібності, а через приналежність до певної соціальної групи або особисті риси.

СЕРЕД ФОРМ ДИСКРИМІНАЦІЇ МИ ВИЗНАЧАЄМО НАСТУПНІ:

Пряма дискримінація — коли людину відкрито обмежують (наприклад, не приймають на роботу через стать).

Непряма дискримінація — коли начебто нейтральні правила чи умови ставлять певну групу в гірше становище.

Системна дискримінація — коли упередження закріплені в суспільних інституціях, законах чи нормах.

Зазвичай будь-яка дискримінація відбувається через наявність якихось упереджень щодо тієї чи іншої соціальної групи. А тому дуже важливо, щоб люди слідувати за власними думками та не вчиняли дискримінаційні дії на їх основі.

Ми працюємо з такими видами дискримінації: сексизм, мізогінія, гомофобія, трансфобія, расизм, шовінізм, ейджизм, ейблізм, сексуалізоване насильство.

Якщо ви або ваші близькі відчули на собі ці види дискримінації, то не бійтеся звертатися по допомогу та захищати себе: ви маєте право на захист власного здоров'я, життя та гідності.

Заповнити анкету, щоб отримати допомогу ви можете тут.

Коли дім перестав бути безпечним:

ЯК СТУДЕНТКИ ТА ПРАЦІВНИЦІ НАОМА БОРОЛИСЯ З ХАРАСМЕНТОМ

Досить часто можна зіткнутися із ситуацією, коли інші працівники університету живуть в у гуртожитку — домі студентів та студенток. Інколи це викликає легку незручність у спільному просторі, інколи — стає приводом для вибудовування дружніх стосунків, проте можуть трапитись і дуже загрозливі ситуації. Відчуття безпеки у власному домі є одним із головних, але час від часу за нього доводиться боротися. У кінці квітня 2025 року в гуртожитку НАОМА стався саме такий випадок.

Для стороннього глядача ця ситуація почалася із повідомлення в чаті мешканців гуртожитку:

«...Якщо хтось у гуртожитку стикався з неприємними, але зрозумілими натяками, помічав, як за вами спостерігають у душі, або отримував неприємні відверті пропозиції, вас запрошували “на масаж” — напишіть мені в особисті, описавши те, що сталося...»

Саме повідомлення було досить конкретним. Натурщик Володимир, якого студенти називали «Динамо», систематично вчиняв харасмент щодо мешканок гуртожитку та студенток академії: запрошував на масаж у власну кімнату, проявляв небажану тактильність, переслідував (чекав після пар, із майстерні, з туалету, проводжав до гуртожитку). Доходило навіть до підглядань в душі! Зокрема, це сталося, коли через нестачу гарячої води чоловічий душ відкрили для дівчат.

Бувши натурщиком у студентки першого курсу, він виявив до неї небажану романтичну зацікавленість. Усе вищеописане відбувалося і з нею, хіба що в душі не підглядав. Як казала студентка, на початку ця комунікація викликала лише легкий дискомфорт, але після багаторазового ігнорування відмов у спілкуванні, підкидання цукерок у сумку та подальших переслідувань і небажаної тактильності студентка відчула страх, живучи у гуртожитку, який мав бути домом для неї домом.

Невдовзі студентка вийшла на контакт з Еллою Кухар, яка також працює натурою в академії, проживала в гуртожитку та також стикалася з неприйнятною поведінкою натурщика «Динамо». Елла написала в чат, а потім створила робочу групу зі старостою гуртожитку та постраждалою студенткою. Натурщиця Елла та студентка зібрали свідчення, проконсультувалися з поліцією та куратором групи студентки, підготували документи та зустрілися з головою гуртожитку і коменданткою.

Елла розповіла натурспостерігачу: «Коли я почула про ситуацію дівчини з першого курсу, я спочатку поринула у думки, щоб зрозуміти: який буде вихід із цієї ситуації? Чи буде підтримка? Чи зможу я й надалі працювати в академії, якщо поскаржусь, враховуючи, що у закладі є “свої”? Чи безпечно взагалі про подібне говорити? Що, якщо винними в кінці лишимось ми вдвох — я й студентка, а для нього буде сказано лише кілька слів типу “так не можна, ви ж на роботі”?»

Було страшно, що нам двом не повірять. Тому я почала шукати докази, просити людей розповісти свої ситуації, аби голос із двох став колективним і важчим для придушення.

Так і вийшло: ми зібрали багато свідчень. Я цілими днями думала, як не вивести його на свій слід, бо він активно шукав студентку, здогадуючись, що це вона — та, що не змовчала.

Чудово, що збір інформації привернув увагу адміністрації гуртожитку, і ми вирішили питання ще до розголосу. На жаль, коли я консультувалася з поліцією, почула орієнтовно таку відповідь: «Поки не ввійшов, доказів немає», — це справжня сторона того «захисту» держави в подібних випадках. Добре, що хоч харасментом займався не якийсь відомий чоловік, бо тоді ми точно програли б, як, певно, сталося із іншими жертвами в подібних ситуаціях».

Ці документи передали адміністрації, яка встановила строк у 3 дні для виселення Володимира з гуртожитку та допрацювання до кінця контракту, що тривав ще один тиждень. На превеликий жаль, способи захисту студентки не були продумані та реалізовані. Після розмови з адміністрацією натурщик Володимир прийшов до май-

стерні студентки та почав її звинувачувати, піднімати голос, але невдовзі пішов. До кінця строку, виділеного для виселення, студентка не ночувала в гуртожитку через страх.

Після інформування студентства НАОМА про цей випадок у чаті почалася критика та нерозуміння. Навіть після переліку дій натурщика модераторка та голова внутрішньої профспілки НАОМА пригрозили баном усім, хто планував захищати дії порушника. Після цього тема була закрита.

Ця ситуація чітко показує, що системи захисту не існує або вона не працює, що суспільство не завжди сприймає харасмент як чіткий злочин, а через низку обставин, зокрема, погані умови праці, в академії є кадрова проблема. Але водночас ми бачимо успішний приклад низової боротьби, коли студентки та працівниці об'єднуються у захисті власної безпеки та гідності. Випадки харасменту — це загальна проблема, і ми закликаємо вас звертатися за допомогою, будь то ментально-емоційною або у пошуку союзників по боротьбі.

У єдності — сила!

Захопили університет на 40 днів

СТУДЕНТСЬКИЙ СТРАЙК У ВАРШАВІ

23 травня студенти та студентки, організовані навколо молодіжного крила польської профспілки Робітнича ініціатива (OZZ Inicjatywa Pracownicza), захопили один з корпусів Варшавського університету у самому центрі головного кампусу. Страйкарями було висунуто вісім вимог: до адміністрації Варшавського університету і до Міністерства науки та вищої освіти Польщі. Ключовою вимогою було відкриття громадських їдалень у кожному корпусі університету, включаючи бібліотеку. Давайте ж розглянемо подію поближче, звернувшись до головних причин страйку та перебігу подій.

Проблема із харчуванням студентів Варшавського університету бере свій початок з 2018 року. Саме в цей рік була закрита приватна їдальня Rewers, що розташовувалася в університетській бібліотеці. Відтоді у навчальному закладі функціонує лише одна громадська їдальня. Тож більшості студентів, чий маршрут не проходить через вулицю Обозну, доводиться користуватися послугами дорогих приватних закладів громадського харчування або навідуватися до магазину Жабка.

Боротьба за доступне місце харчування почалася у жовтні 2023 року, коли студенти Варшавського університету надіслали листа до ректорату після серії протестів.

Вимога: відкрити нові громадські їдальні. У відповідь адміністрація дала обіцянку створити одне місце громадського харчування в бібліотеці. Уже в березні 2024 року ректор Варшавського університету Алоїзія Новак заявив, що їдальня в корпусі бібліотеки готова «на 98%» і буде відкрита вже у жовтні. Проте в червні студенти виявили, що жодних затверджених планів щодо їдальні немає.

У жовтні того ж року профспілка почала збір підписів за відкриття громадського місця харчування до кінця 2024 року. У відповідь університет повідомив, що їдальня відкриється у 2025 році, проте її буде обслуговувати приватна компанія. Відповідно, заклад не матиме статусу громадської їдальні! Ініціативну групу не задовольнила така відповідь, тож у січні 2025 року активісти надіслали новий відкритий лист із понад 1300 підписами. Паралельно студенти вели боротьбу за їдальню для кампусу факультету фізики після того, як університет оголосив тендер на оренду одного з приміщень приватному підприємству. Адміністрація знову проігнорувала заяву студентів із понад 500 зібраними підписами.

У березні активістами була організована публічна дискусія «Що там з тією їдальнею?», яку намагалися скасувати, закривши студентський клуб. Захід усе ж відбувся в коридорі, зібравши чимало охочих. Однак ані протести, ані листи та зустрічі не змінили риторику та дії адміністрації.

Тож захоплення простору університету стало крайньою мірою у намаганні змусити адміністрацію піти на діалог зі студентством.

23 травня о 19:00 з другого поверху будівлі студсамоврядування UW були вивішені банери з гаслами «Вимагаємо громадських їдалень» і «Скасувати обвинувачення студентам Ягеллонського університету». Активісти захопили приміщення навчального закладу. Майже відразу до них прийшов проректор зі справ студентства та правління студентського самоврядування Варшавського університету. Із самого ж початку адміністрація показала, що ніякого простору для діалогу бути не може: усі, хто покидав територію будинку, уже не могли повернутися назад. Страйкарі були замкнені в будівлі. На допомогу їм прийшли солідарні студенти та працівники, які передавали їм їжу, воду та обладнання на другий поверх через вікно.

Вранці другого дня виявилось, що і брама у внутрішній двір закрита. У повній відсутності реакції з боку ректора охорона, самоврядування та адміністрація отримували суперечливі вказівки і не знали що робити. Тоді відбувся перший пікет для того, щоб наголосити і нагадати адміністрації, що її дії є неприпустимими. Ввечері під брамою з'явилися перші намети. Частина активістів провела ніч під відкритим небом, у той час як інша частина досі була замкнена в будівлі.

Тиск на владу спрацював, завдяки чому на третій день, 25 травня, брама була відчинена. Страйкарі закликали всіх небайдужих викладачів і сту-

дентів долучитися до їхньої акції та почали кожного дня проводити різні цікаві освітні події (лекції, майстерні) на терені захопленого кампусу.

У той же час активісти профспілки вели боротьбу в кабінетах та, вишукуючи ректора університету, який попри все відмовлявся сідати за стіл переговорів. Згодом, у п'ятницю 30 травня, активісти вирішили самостійно передати офіційні листи до ректорату та Міністерства з вимогою негайно розпочати перемовини. Якщо Міністерство прийняло лист без проблем, то Алоїзій Новак відмовився від листа зі словами, що страйкарі йому не «партнери для розмови».

Ректор намагався далі вдавати, що нічого не відбулося, а академічне життя спокійно продовжується. Із цієї причини 31 травня активісти відвідали церемонію вручення докторських дипломів. На ньому ректор в урочистому вбранні ксьондза був перебитий вигуками з мегафонів. Він швидко виправдався і повідомив святковому натовпу: «переговори вже тривають», — що, звісно, було далеко від правди.

Страйк тривав 40 днів і врешті закінчився перемогою протестувальників. Студенти підписали трьохсторонню угоду з Міністерством науки та адміністрацією університету.

Для того, аби справедливо оцінити результати страйку, потрібно повернутися до вимог, які були висунуті активістами на початку протестування.

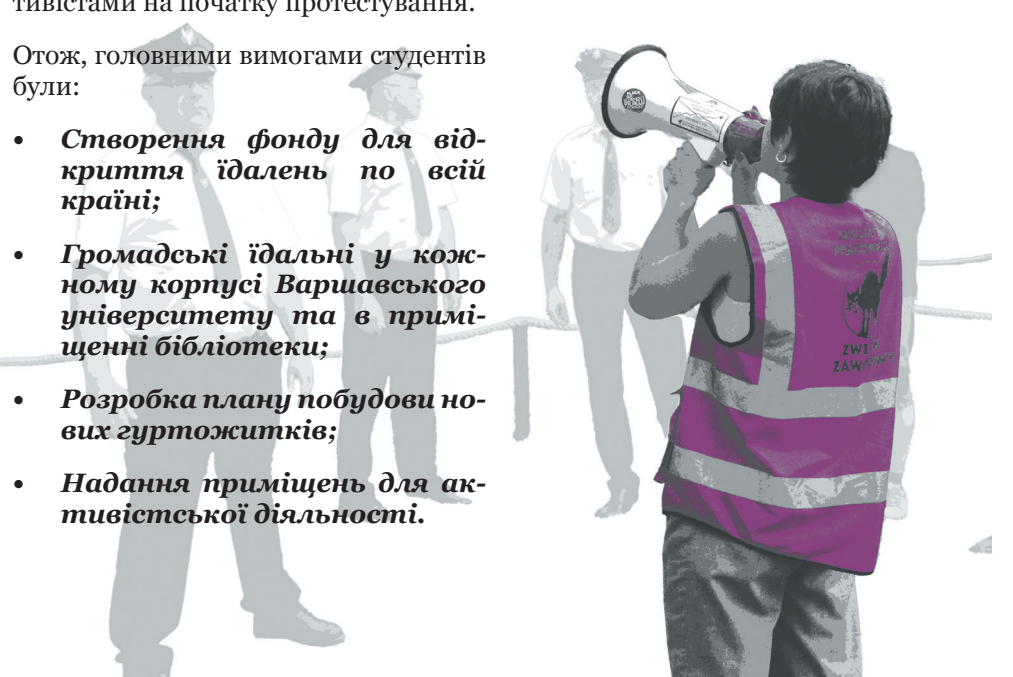
Отож, головними вимогами студентів були:

- Створення фонду для відкриття їдалень по всій країні;
- Громадські їдальні у кожному корпусі Варшавського університету та в приміщенні бібліотеки;
- Розробка плану побудови нових гуртожитків;
- Надання приміщень для активістської діяльності.

Внаслідок захоплення університету членам та членкиням профспілки вдалося досягнути чимало. Серед досягнень:

- Розробка плану фінансування громадських їдалень до кінця 2025 року з боку Міністерства освіти;
- Відкрита зустріч з адміністрацією університету для обговорення доступності дешевих обідів;
- Зобов'язання університету розширити житловий фонд гуртожитків;
- Розширення соціальної інфраструктури за кошти міністерства.

Ми, справді, маємо бути критичними до будь-яких здобутків, але й не применшувати досягнуте. Завдяки протесту студентам нарешті вдалося налагодити який-не-який зв'язок з адміністрацією університету. Розпочати діалог — це перший крок до змін. Окрім того, сама організація «Робітнича ініціатива» завоювала визнання серед студентів, адже довела свою спроможність справді захищати права та інтереси студентів. Студентська окупація Варшавського університету слугує хорошим прикладом того, як спільними силами можна досягти бажаного. Ця історія нагадує про важливість солідаризації та спільного вирішення хвилюючих нас проблем!

СТУДЕНТСЬКИЙ ПРОСТІР у ЛНУ

місце навчання чи місце боротьби

ідея виникла тоді, коли ми помітили, що багато студентів після пар, під час «вікон» або навіть онлайн-занять йдуть у дорогі пекарні, сідають на холодні лавки або незручні сходи. Пекарня Lviv Bakery поруч з університетом навіть виставляє таблички для студентів із проханням не засиджуватися довше 30 хвилин.

Водночас навесні 2025 року відбулися вибори ректора. Перемогу здобув Роман Гладишевський, який у своїй програмі зазначав розширення студентських просторів. Для нас це вдалося чудовою можливістю вирішити проблему, тож ми пішли з ним на розмову.

І справді, новий ректор був радий почути про нашу ініціативу. Ми провели з ним близько п'яти зустрічей, присвячених темі студпростору. Під час них ми дійшли згоди, що простором має стати велика аудиторія №217, яка зараз простоє як склад біля актової зали. На його прохання ми навіть підготували кілька 3D-візуалізацій і список необхідних речей. Проте все змінилося влітку, коли ректор офіційно обійняв посаду — зустрічі припинилися, він перестав виходити на зв'язок.

Відчай від невдач не є стратегією нашої профспілки. Навпаки, ми продовжуємо боротися, але на іншому рівні.

Вже пів року триває наша кампанія зі створення студпростору — місця, де ми, студенти, могли би відпочивати, спілкуватися та навчатися між парами. У ході кампанії ми пройшли через багато випробувань: спілкування з адміністрацією, петиції, скарги до МОН, перформанси. Чи доб'ємося ми бажаного? І як скоро? Давайте спробуємо розібратися.

Хтось читав Франка, хтось працював за ноутбуком, хтось проводив артперформанс, а хтось просто перечікував дощ. Викладачі тиснули руки активним студентам, а охоронці метушилися й не знали, що з цим робити. Якось навіть сам ректор проходив повз акцію, проте швидко пішов, нічого не прокоментувавши.

Після кількох «сходових» перформансів адміністрація все ж запросила нас та охочих студентів на перемовини з ректором, проректоркою, головами студради та профкому.

Тож ми почали збирати підписи під петицією щодо створення студентського простору в аудиторії №217. У результаті за тиждень ми зібрали наживо та онлайн 338 підписів, що свідчить про великий інтерес студентів до теми студпростору. Відправивши петицію на початку літа, ми отримали відповідь лише в серпні — що прямо порушує Закон України «Про звернення громадян», згідно з яким відповідь має бути надана не пізніше ніж через 30 робочих днів. Через це ми подали скарги до МОН та освітнього омбудсмена.

Довгоочікувана відповідь виявилася незадовільною: пропозицію відхилили.

З'ясувалося, що звернення передали директорці Центру культури і дозвілля Мирославі Булатовій. Ми зустрілися з нею й дізналися, що їй не подобається наша ідея, бо аудиторія №217 використовується для переодягання під час виступів в актовій залі. «Компромісом» з її боку було названо створення студентського простору у підвальному приміщенні.

Пізніше ми поспілкувалися з учасниками колективів, які використовують аудиторію №217 для перевдягання, і з'ясувалося, що вони роблять це лише 2–3 рази на місяць, причому часто змушені довго стояти там у холоді. Таким чином, створення студпростору сприятиме зручності й для цих студентів, хоча, можливо, доведеться розподіляти час користування аудиторією.

Ситуація зайшла в глухий кут, адже адміністрація явно не робила жодних кроків у бік створення студпростору, у той час як ми вже виконали всі юридичні й комунікаційні дії для досягнення своєї мети. Ми вирішили, що варто зробити щось, аби нас почули й побачили — тож влаштували студпростір прямо на сходах!

З боку адміністрації прозвучала пропозиція облаштувати студпростір у виставковій залі. Проте ніхто з цим не погодився, адже вона більше нагадує коридор, ніж приміщення для студпростору, оскільки там навіть не поміститься проектор. Також звучала ідея зробити його десь на околицях головного корпусу, але студенти на зустрічі були переконані, що студпростір має бути центральним місцем університету, доступним для кожного.

Ми наполягали на використанні аудиторії №217 або аналогічної аудиторії на другому поверсі, де нині розташований буфет для гостей з інших університетів. На нашу думку, студентський простір має бути зроблений не абияк, не на околицях і не «позаду» університету. Інакше про нього ніхто не знатиме, і він залишиться невикористаним — як сталося з простором Open space.

Звісно, ми могли б погодитися на виставкову залу чи якусь іншу периферійну аудиторію, проте це су-перечило би нашій початковій меті: створенню якісного й комфортного студентського простору.

Перемовини закінчилися нічим, тож ми продовжили наші акції зі сходами, залучаючи дедалі більше людей. У певний момент центральні сходи були повністю заповнені. Останні «сходи» відбулися 2 жовтня, перед зустріччю з ректором в актовій залі, де він пообіцяв провести загальне голосування наприкінці жовтня та організувати конференцію, щоб залу-чити до обговорення якомога більше студентів.

Слова ректора виявилися не-правдивими: загальне голосу-вання в жовтні не відбулося. А студентську конференцію щодо студпростору, яку дове-лося організовувати «Прямій дії» самотужки, було зірвано нападом праворадикалів.

Майбутнє студпростору залишаєть-ся невизначеним, попри всі зусил-ля, докладені протягом останніх пів року. З іншого боку, адміністрація не може просто «забути» всі зустрічі та обіцянки, які давала. Тож, імовір-но, певне рішення все ж буде. Але яке? Вони можуть просто зробити ще один «простір» у підвалі або виділити комірчину на одному з факультетів.

Ми домоглися визнання необ-хідності створення студпро-стору, проте досі не знаємо, яким саме він буде. Тому про-довжуватимемо боротьбу за якісний і комфортний простір для всіх студентів головного корпусу.

Автор: Ігор Компот

НАСИЛЛЯ УЛЬТРАПРАВІХ В УНІВЕРСИТЕТІ – НОРМА?

24 жовтня в головному корпусі ЛНУ ім. Івана Франка було скоєно напад на учасників конференції, присвя-ченій студпростору. Близько 30 сту-дентів були силоміць заблоковані в аудиторії групою агресивних хлопців, які вдалися до ідеологічних звинувач-ень, фізичного насильства та погроз холодною зброєю.

Дискусія тривала в штатному режимі близько 30 хвилин, доки до аудиторії не зайшли при-близно 8 молодиків, які спершу сіли на задніх партах. Через кілька хвилин вони зухвало пе-рервали одну з презентацій. Двоє з них стали біля дверей, фізично заблокувавши вихід, у той час як інші вийшли до дош-ки.

Нападники почали виголошувати звинувачення на адресу профспілки, стверджуючи, що «Пряма дія» під «благими цілями» поширює ідеоло-гію ЛГБТ, фемінізму та анархізму.

Коли присутні студенти намагалися поставити запитання чи заперечити, провокатори перебували їх. Особи, що блокували двері, відмовлялися будь-кого випускати, вигукуючи при-низливі образи, зокрема називаючи студентів «геями» та «зараженими».

Усвідомлюючи небезпеку, органі-затори негайно викликали на місце поліцію.

Блокада та словесні образи тривали близько 20 хвилин, доки до аудиторії не прибув співробітник охорони універ-ситету, якого повідомили про інцидент.

Коли охоронець намагався вивести агресивних молодиків з приміщен-ня, вони чинили опір і розпочали з ним бійку, хапаючи та штовхаючи його.

Побачивши напад на працівни-ка університету, студенти, що були присутні на заході, втрутилися, щоб захистити охоронця. Сутічка пе-ремістилася в коридор. Під час бій-ки один з нападників дістав ніж, що спричинило паніку серед присутніх. Після цього нападники кинулися тікати до виходу з корпусу, переслі-дувані одним з викладачів, який став свідком інциденту. На виході з університету праворадикали були затримані патрульною поліцією, яка прибула на виклик.

Обурення викликає той факт, що ра-зом із нападниками був присутній голова студентської ради факультету міжнародних відносин Денис Кре-стинич. Він не був пасивним свід-ком, а відкрито демонстрував свою підтримку діям провокаторів: тиснув їм руки, фотографувався з ними та словесно підтримував їхні гомофобні та дискримінаційні образи на адресу учасників заходу.

Уже після затримання нападників на місце події прибув голова «Пра-

вого сектору» Львівщини Іван Смага. Він розпочав перемовини з поліцією, вимагаючи відпустити затриманих, та активно перекону-вав представників профспілки не писати заяв. Незважаючи на тиск, «Пряма дія» та інші постраждалі студенти наполягли на офіційній реєстрації злочину, тому всі необ-хідні заяви були написані.

Проте вже в поліцейському відділ-ку ми спостерігали як затримані праворадикали дружньо спілку-ються з правоохоронцями, наче вони там не вперше та добре знай-омі, у той час як Денис Крестинич офіційно ніяк не пояснив свої дії, наче нічого і не відбулося. Цей ви-падок показує, що група ультра-правих розбишак можуть робити в університеті що заманеться, а студентська рада відверто радіти та вітати ці злочини без будь-яких наслідків.

Ми наполягаємо на пильній увазі до справи та сподівае-мося, що злочинці будуть нести відповідальність. Для цього ми прикладемо всі зу-силля. А від студентського уряду чекатимемо офіційної відповіді й належної реакції на дії свого колеги.

Що там з ліфтами у гуртожитках ЛНУ №2 і №3?

У гуртожитках №2 та №3 понад 30 років не працюють ліфти, через що сотні студентів щодня долають 12 поверхів самотужки. Така «зарядка» може негативно впливати на здо-ров'я, адже доводиться ходити не про-сто сходами, а й піднімати важкі валі-зи, посылки та навіть холодильники. **Особливо це ускладнює життя студентам із проблемами зі здоров'ям та маломобільним студентам.**

Наші активіст_ки пішли до ад-міністрації 3-го гуртожитку, щоб з'я-сувати, у чому проблема. Вияснилось, що там не знають, адже ліфти пере-стали функціонувати ще до того, як комендант влаштувалася на роботу. Тож ми звернулися до проректора Стасишина, який теж нічого конкрет-ного не сказав, але пообіцяв провести експертизу, щоб з'ясувати, чи можли-во відновити роботу ліфтів.

2 жовтня на офіційній зустрічі зі сту-дентами ректор повідомив, що цей процес буде зрушено з 1 січня. Він зазначив, що встановлення ліфтів не є надто дорогим, визнав їхню необ-хідність і, на відміну від попереднього ректора, який відмовився брати на себе відповідальність, відповів: «моя відповідь — ствердна»

Але наші активіст_ки та не-байдужі мешканці гуртожит-ків не звикли вірити на сло-во, тож ми разом зібрали 500 підписів на петиції, аби під-твердити актуальність про-блеми і отримати юридичне підтвердження обіцянок.

Колективне звернення — не кінцева зупинка, надалі ми будемо пильно спостерігати, аби роботи виконували-ся та не дамо згоди на затримки.

Ми, студенти, заслуговуємо на гідні умови життя та навчання і разом ми виберемо зміни!

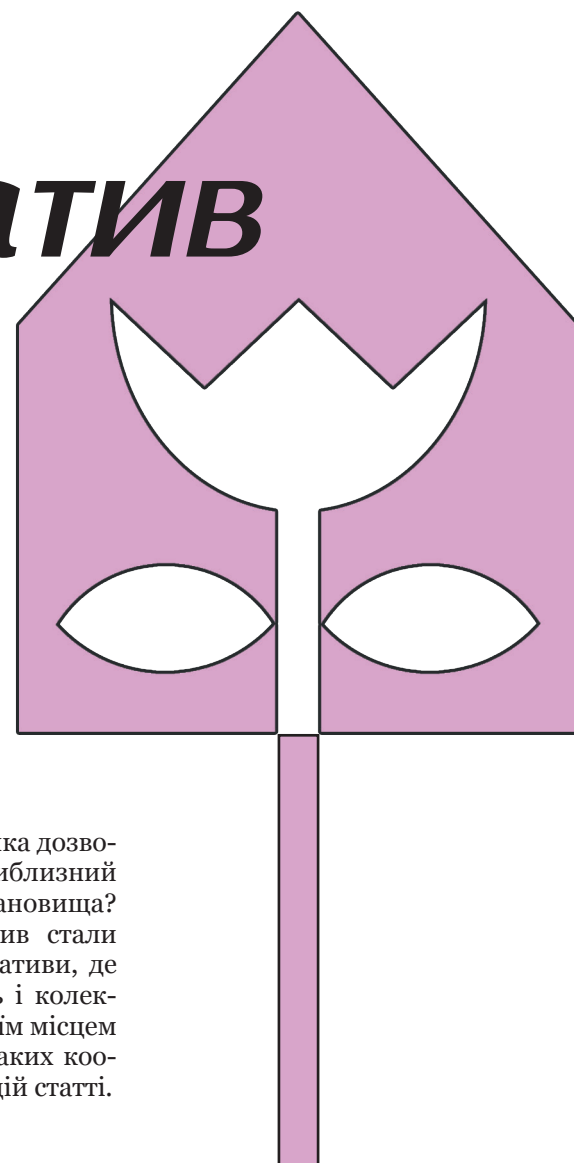
Студентський житловий кооператив в Единбурзі

Звуження доступу до житлової інфраструктури – одна з головних соціальних проблем, з якою стикаються не тільки жителі України, а й мешканці всієї Європи. Безсумнівно, ця проблема не оминула й студентство. Українські студенти і студентки сьогодні опинилися в доволі безвихідній ситуації, в якій їм систематично не вистачає місць у гуртожитках. Якщо ж вони й отримують там місце, то сам стан такого житла далекий від належного. Ця ситуація зумовлена соціально-економічними чинниками, які нашаровуються один на одного: переселення внутрішньо переміщених осіб у студентські гуртожитки; перерозподіл податків народу не на користь більшості громадян, а на користь топ-чиновників, депутатів і спецслужбистів; приватизація або ж нелегальна здача кімнат в студентських гуртожитках в оренду для приватного бізнесу з боку адміністрації університетів, яка ставить прибуток вище інтересів студентства.

Це лише серед деяких фундаментальних причин, через які студенти змушені орендувати кімнату в приватних квартирах. Але й на цьому проблеми не закінчуються. Ціни на оренду по-

стійно ростуть. Також, навіть якщо пощастило з тим, що умови проживання якісні, то студенту може не пощастити з самим орендодавцем, через що його або її життя стане справжнім пеклом. Через майнову нерівність орендодавець отримує повноту влади над орендарем, що робить останнього часто безправним і підневільним. Така ситуація відкриває безліч можливостей для негуманної поведінки, серед яких можуть бути: постійні знущання, безпричинні завищення плати за кімнату, сексуальні домагання, нав'язування додаткових неоплачуваних обов'язків з боку власника, психологічне насильство тощо. Звісно, з подібним студентство може стикнутися і в звичайних гуртожитках, але в них у студентів принаймні більше правових можливостей себе захистити.

Отже, сьогодні студенти, особливо ті, яким не повезло народитися в заможних сім'ях, суттєво відчужені як від рівного доступу до якісного житла, так і від механізмів впливу та контролю над таким житловим простором.

Але чи існує альтернатива, яка дозволила хоча б окреслити приблизний вихід із такого сумного становища? Однією з таких альтернатив стали студентські житлові кооперативи, де студенти спільно володіють і колективно розпоряджаються своїм місцем проживання. Про один із таких кооперативів я вам розповім у цій статті.

Зіштовхнувшись із неадекватно високими цінами на оренду кімнати, знущаннями й свавіллям з боку «лендлордів», студенти Единбурзького університету вирішили створити простір, який буде фінансово доступним кожному і де кожний зможе жити гідно разом з іншими. У січні 2014 року вони заснували «Единбурзький студентський житловий кооператив», а вже в серпні того ж року розмістилися в будівлях 28 і 34 на Райтс Хаусіз, які розташовані за 15 хвилин ходи від Единбурзького університету. Завдяки підтримці інших студентів і грантам від дружніх кооперативів, студентам-кооператорам вдалося назбирати необхідну суму для оренди 24 квартир, якими володіє місцевий житловий кооператив «Касл Рок Единвар». Із тих пір саме там вони розвернули свою утопію студентського самоврядування.

ІНФРАСТРУКТУРА
КООПЕРАТИВУ

Кооператив складається з 24 квартир, у кожній з яких від 3 до 5 спалень. Загалом — 106 спальних місць, що відповідає загальному числу членів кооперативу. В обов’язковий набір речей для кожної квартири входять: тостери, чайники, плита, мікрохвильовка, холодильник, раковина, набори посуду, базові кухонні прилади, столи, крісла, стільці, дивани, шафи, шухляди, книжкові полиці, обігрівачі тощо. Свої кімнати студенти можуть прикрашати та кастомізувати настільки творчо, наскільки їм дозволяє уява. Лише одна умова: поважати місце, де ти проживаєш, і залишити його після себе таким, щоб у ньому могли жити інші. У будинку 34 була автомобільна стоянка, яку студенти власноруч переробили з часом на комунальний простір («підвал») для проведення різноманітних заходів (лекцій, занять з йоги, концертів, вечірок, воркшопів, загальних зборів тощо), біля якого також розмістили сад. У будинку 28 студенти своїми зусиллями купили пральні машини та влаштували пральню, яка безоплатно доступна для всіх членів кооперативу. За все це студенти платять 410 євро (станом на 2025 рік) на місяць за кімнату включно з оплатою комунальних послуг, що робить їхній гуртожиток найдешевшим і найдоступнішим в Единбурзі.

СТРУКТУРА СТУДЕНТСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ В КООПЕРАТИВІ

Щодо організації управління, то всередині кооперативу немає ієрархій: студенти керують житлом самостійно через загальні збори, де кожен студент і студентка має рівний голос і право рівної участі. Загальні збори проводяться кожні 2 тижні. На них

студенти спілкуються про проблеми кооперативу, вислуховують і схвалюють пропозиції від робочих груп, розподіляють обов’язки, обмінюються ідеями щодо покращення життя кооперативу, вирішують конфлікти, звітують щодо виконаної роботи в робочих групах тощо. Під час зборів студенти, солідаризуючись, намагаються дійти до консенсусу, тобто загальної згоди щодо того чи іншого рішення.

Повсякденна робота, що стоюється підтримки життя кооперативу, відтворення самоврядування та задоволення потреб його членів покладається на робочі групи. Робочі групи теж проводять свої спільні збори, які відбуваються кожний тиждень. На цих зборах робоча група обговорює свою діяльність та формує пропозиції, які вона потім представляє на обговорення та схвалення загальним зборам кооперативу.

Відповідно до специфіки діяльності, робочі групи поділяються на ті, що: 1) прибирають і доглядають за будівлями та садом кооперативу; 2) виконують ремонтні роботи; 3) займаються фінансами кооперативу; 4) адмініструють завдання, пов’язані з приїздом нових членів і виїздом старих; 5) стежать за дотриманням демократичності всередині кооперативу, тобто забезпечують те, щоб усі були почуті та мали рівну можливість бути залученими до самоврядування; 6) комунікують зі студентами, іншими кооперативами, орендодавцем («Касл Рок Единвар»), подаються на гранти, просують у шотландському парламенті альтернативні та справедливі моделі житла; 7) слідкують за добробутом членів кооперативу, намагаючись зробити його інклюзивним та дружнім простором шляхом вирішення конфліктів через медіатора.

Як можна побачити, самостійне керування студентами своїм житловим простором без «примусу згори» не перетворилося у хаос і безлад. Единбурзькі студенти зацікавлені у доступному та якісному житті, а також у спільноті, де кожен студент і студентка мають можливість приймати рішення щодо тих питань, які безпосередньо зачіпають їхнє життя у гуртожитку. У цьому кооперативі студенти не відчужені, а залучені у прямий і колективний контроль над простором, про який вони разом дбають і який творчо розвивають без обмежень, прагнучи зробити його місцем, де голос кожного і кожної є почутим, а всі їхні потреби — задоволені. Завдяки цьому вони відчують себе сім’єю або дружньою спільнотою.

Кожна робоча група також розбивається всередині на функціональні ролі. У залежності від особливості діяльності, ролі у робочих групах різняться. Спільне для всіх робочих груп те, що у кожній з них є людина, що відповідальна за скликання, організацію, протоколювання та фасилітування зборів робочої групи.

Розглянемо ці внутрішні ролі на прикладі двох робочих груп.

У робочій групі, що відповідальна за підтримку демократичної участі в житті кооперативу, студенти мають наступні ролі:

РОЛЬ	ОБОВ’ЯЗКИ
Організатор зборів робочої групи	Скликає щотижневі збори робочої групи. Відповідає за організацію, ведення протоколів та фасилітацію асамблей, а також за підтримку всіх членів робочої групи у виконанні їхніх обов’язків та контроль за всіма проектами робочої групи
Організатор загальних зборів кооперативу	Організовує щодвотижневі загальні збори
Протоколіст та архіваріус	Слідкує та документує всі рішення, прийняті на загальних зборах, і за потреби допомагає в пошуку записів про минулі рішення загальних зборів
Координатор із розподілу задач	Координує розподіл роботи, призначаючи членам кооперативу ролі відповідно до їхніх інтересів та навичок, а також вносячи за необхідності зміни до системи ролей
Координатор із навчання	Організовує воркшопи (наприклад, по протидії расизму, по вирішенню конфліктів, по технічному обслуговуванню та ремонту тощо)
Інтернет-спеціаліст	Займається інтернет-мережею та внутрішньою мережею кооперативу. Ця роль підходить для людей, які мають досвід і навички в галузі IT та/або бажають навчатися цій справі

Ремонтна робоча група невеличка за ролями, але також важлива:

РОЛЬ	ОБОВ’ЯЗКИ
Організатор зборів робочої групи	(виконує ті ж самі обов’язки, що описані в ідентичній ролі з попередньої робочої групи)
Черговий помічник	Відповідає на запити від мешканців квартир про надання технічної допомоги. Ця роль підходить тим, хто має досвід або бажає навчитися самостійно ремонтувати та проводити базові ремонтні роботи
Доглядач за пральними машинами	Слідкує за пральними машинами кооперативу та ремонтує їх за потреби

1 Вебсайт кооперативу: <https://www.eshc.coop/>
2 Інтерв’ю з членам і членкинями кооперативу: https://www.youtube.com/watch?v=Xsbih_3Rrdo

Авторки: Юля Резнікова (ідея, текст); Сашко Півень(ілюстрації)

ГУРТОЖИТКИ КНУ: НОВИЙ РІК – СТАРІ ПРОБЛЕМИ?

Нещодавно комісія з поселення ННІМВ повідомила про те, що студенти, які подаються на поселення у гуртожитки в цьому році та не мають пільги, "скоріше за все, не отримають місце у гуртожитках Студмістечка КНУ". Для тих, хто давно слідкує за ситуацією із поселенням та дефіцитом місць в гуртожитках Університету, ця ситуація навряд чи видаватиметься дивною: минулого року ми писали про те, як у зв'язку із нестачею місць, студенти, що йдуть на магістратуру не могли більше зберегти свої місця в гуртожитку, хоча раніше така можливість була доступна.

Тепер навіть першокурсникам не радять сподіватися на доступне студентське житло – то наскільки глибокою є ця криза, і чи можна знайти із неї вихід у найближчому майбутньому?

Аби дізнатися конкретну кількість студентів, що не отримали місця у гуртожитках КНУ, ми вирішили перевірити, скільки заяв на поселення подали студенти у цьому році, включаючи як пільгові категорії, так й інших іногородніх студентів. Якщо вірити даним, наданим Університетом у відповідь на наш запит на публічну інформацію (див. скриншот

у коментарях), дефіцит мав би складати рівно 200 місць, а отже 200 студентів непільгових категорій не змогли поселитися до гуртожитків КНУ. Це значна кількість, проте, порівнюючи із даними минулого року, схоже, що розрив між кількістю заяв і кількістю місць значно скоротився. Та враховуючи повідомлення комісії, закрадаються сумніви щодо точності щогорічних даних. Можливо, у кількість вільних місць було включено також місця з гуртожитку №13, у який студентів не заселяють, оскільки той вже довгий час потребує капітального ремонту, або ж ця цифра не враховує заселення ще однієї черги.

До слова, у липні, під час зустрічі активістів "Прямої дії" із директоркою Студмістечка КНУ Іриною Лібак, нам повідомили, що для ремонту 13-го гуртожитку навіть не було розпочато розробку проектно-кошторисної документації. При цьому в План поточних та капітальних ремонтів у КНУ на 2025 рік включено як розробку документації, так і сам ремонт на загальну суму 202 млн. грн.

Тим студентам, які не мають пільги і, за словами комісії з поселення ННІМВ, вірогідно не отримають місця в гуртожитку, пропонують поселитися до гуртожитку №7 Національного університету харчових технологій. Ціна питання – 2200 грн. на місяць, що майже втричі перевищує граничний розмір плати за проживання в гуртожитках закладів освіти! Вочевидь, студентів пропонують селити на тих же умовах, що й "сторонніх осіб", хоча для багатьох такі суми є критично обтяжливими. Як повідомляє комісія, таке поселення передбачено "угодою, укладеною між КНУ ім. Тараса Шевченка та НУХТ". Проте на наш запит із проханням надати копію такої угоди Університет відмовив, посилаючись на обов'язок не розповсюджувати особисту інформацію, а також інформацію про скупчення людей у воєнний час. Незрозуміло, яким чином ця угода зачіпає таку чутливу інформацію, але очевидно, що становище студентів при укладенні угоди (якщо така взагалі існує) аж ніяк не враховувалося адміністраціями вишів.

Як і раніше, найбільш надійним і довгостроковим виходом із цієї кризи є будівництво або купівля нових гуртожитків. Проте є й ті першочергові, більш досяжні речі, які Університет має зробити вже зараз:

- Компенсувати різницю у вартості проживання для студентів КНУ, що селяться в гуртожитки НУХТ, аби плата становила 40% відсотків від академічної стипендії, а не 110%!
- У найкоротші строки провести капітальний ремонт гуртожитку №13, що дозволить заселити 517 студентів.

Тест:

Хто ти з гуртожитку?

Пройди цей тест та дізнайся ким ти є в гуртожитку!

Цей тест є фантазією авторок і має жартівливий характер. Якщо ти не погоджуєшся зі своїм результатом — можеш обрати інший.

1 Найкраще я можу підтримати сво:ю по:другу, коли їй потрібно:

- A** щоб її вислухали;
- B** щоб з нею просто побули поруч;
- C** відволіктися та зробити щось веселе;
- D** щоб її підбадьорили та дали пораду.

2 Найкращий відпочинок — це:

- A** побути з родиною;
- B** потрапити в якусь авантюру;
- C** влаштувати велику вечірку;
- D** смачно поїсти з по:другами.

3 Коли мені сумно, я...:

- A** розриваюся від сліз;
- B** намагаюся відволіктися та розважити себе;
- C** шукаю що можна вдарити чи зламати;
- D** хочу побути на самоті.

4 Матеріал підлоги:

- A** плитка;
- B** щось з підігрівом;
- C** дерево;
- D** щось, що прослужить століттями.

5 Стиль життя:

- A** постійний ризик;
- B** пошуки комфорту та безпеки;
- C** цікаві взаємодії;
- D** наполегливе самовдосконалення.

6 Найстрашніше для мене — це:

- A** нічого не залишити після себе;
- B** впасти та не бути в змозі піднятися;
- C** залишитися одн:ю;
- D** скучне життя.

7 Наскільки ти компанійська людина?:

- A** маю багато знайомих, але лише декілька близьких по:друг;
- B** у мене багато по:друг, особливо серед сусід:ок і родини;
- C** я — моя найкраща по:друга;
- D** я люблю заводити по:друг та дружу з усіма.

8 Під час конфлікту я...:

- A** зберігаю холодний розум;
- B** буду розбиратися стільки, скільки треба;
- C** ніхто нікуди не піде, поки я не дозволю!
- D** буду уникати конфлікт/ втечу; піду на компроміс.

9 Улюблений час доби:

- A** ніч;
- B** ранок;
- C** день;
- D** вечір.

10 Найкращий подарунок — це:

- A** щось з історією;
- B** щось дивуоче;
- C** щось смачне;
- D** щось, з чим можна буде погратися.

*шукай результати на задній обкладинці

ЖИВЕШ У ГУРТОЖИТКУ?

А чи ти знаєш, що:

- 1

У твоїй кімнаті на кожного мешканця чи мешканку має бути щонайменше 6 м2.
- 2

Ти не повинна/повинен прибирати спільні приміщення; це робить штатний персонал, що входить у вартість проживання.
- 3

Ти можеш приходити в гуртожиток у будь-який час — нині з урахуванням комендантської години — і ніхто тобі не має права це заборонити.
- 4

У твою кімнату без твого дозволу ніхто, окрім співмешканців і співмешканок, не може заходити — навіть адміністрація.
- 5

Щороку має відбуватися санітарна перевірка без додаткових зборів коштів зі студентів.

ПОГРОЖУЮТЬ
ВИСЕЛИТИ З ГУРТОЖИТКУ?

ЗАТРИМУЮТЬ
СТИПЕНДІЮ?

ТИ СТАВ/СТАЛА ЖЕРТВОЮ
ДИСКРИМІНАЦІЇ?

БОЇШСЯ, що ТЕБЕ
ВІДРАХУЮТЬ З УНІВЕРСИТЕТУ?

АДМІНІСТРАЦІЯ ПРОСИТЬ
ХАБАР?

ВИКЛАДАЧ АБО ВИКЛАДАЧКА
ПОВОДЯТЬ СЕБЕ НЕАДЕКВАТНО?

АБО Ж ТЕБЕ ПРОСТО ХВИЛЮЄ ПИТАННЯ ЧИ ВАШЕ НАВЧАЛЬНЕ
НАВАНТАЖЕННЯ ВІДПОВІДАЄ ЗАКОНОДАВЧІЙ НОРМІ?

Тоді ти можеш звернутися до НЕЗАЛЕЖНОЇ СТУДЕНТСЬКОЇ ПРОФСПІЛКИ «ПРЯМА ДІЯ» для БЕЗОПЛАТНОЇ КОНСУЛЬТАЦІЇ з юридичних та навколо юридичних питань. Ми розберемося в питанні і разом випрацюємо стратегію подальших дій.

Звісно не всі питання можна вирішити в юридичній площині, однак твоє звернення може стати поштовхом для самоорганізації студентства та системних змін заради кращої освіти та рівня життя студентів і студенток. Наша профспілка може вас підтримати та допомогти.

Якщо в тебе є (навколо)юридична проблема, то звертайся до нас! Заповнюй форму за QR-кодом, або пиши в наш бот зворотнього зв'язку в Телеграмі: @prima_dia_bot.

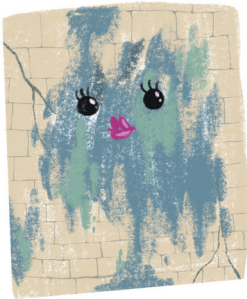
Ми також запрошуємо студентів і студенток правників (а також тих, кому це цікаво і кого не лякають законодавчі документи) долучитися до нашої ініціативи. Для цього доєднуйся до профспілки! Цікавезну практику гарантуємо.

! ЗВЕРТАЙСЯ ДО ПРОФСПІЛКИ «ПРЯМА ДІЯ» ПО БЕЗОПЛАТНУ ПРАВОВУ ДОПОМОГУ ДЛЯ СТУДЕНТІВ !

Дізнайся Результат!

№	A	B	C	D
1	▲	★	■	●
2	▲	■	●	★
3	●	★	■	▲
4	●	▲	★	■
5	■	▲	●	★
6	★	●	▲	■
7	★	▲	■	●
8	●	■	▲	★
9	▲	●	★	■
10	★	■	▲	●

Кожний номер питання та буква відповіді позначають певний символ. Для отримання результатів треба підрахувати скільки символів в тебе вийшло найбільше.

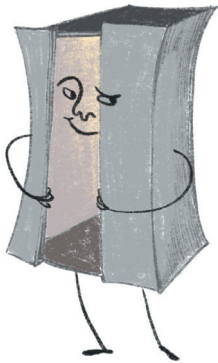

★ Пліснява

Пліснява відразу впадає в очі. Вона яскрава, повна кольору особистість. Завітає та ніжно підтримає у найнеочікуваніший момент! Дуже витривала, але в той самий час неймовірно м'яка.

▲ Тарган

Говорять, що його можна зустріти переважно вночі, бо характер у цієї особи найтендітніший та скромний! З ним завжди затишно, тепло і тихо. Тарган має багато друзів і подруг та високо цінує дружбу, але дуже швидко втече, якщо ви його образите.

■ Старий хиткий ліфт

Такий спонтанний, такий жорсткий та такий раптовий! Його темп – постійна пригода та виклик. Ніколи не знаєш, чим він здивує тебе у наступну вашу зустріч.

● Душ

Головний весельчак, душа компанії та просто душа! Він збиває наповал своєю харизмою та, здається, нічого не соромиться. Легко заводить знайомства, залишаючись при цьому чесним та відвертим.

